

Toiminnan filosofia ja lääketiede

Suomen lääketieteen filosofian seura

15.2.2012

Ernst Mayr: Biologia elämän tiede

William James: Pragmatismi

Kuinka saada filosofi ja kirurgi samaan pöytään?

Eli kuinka tulla taitavaksi?

Mitä epistemologioita on käytettävä toimiakseen täysipainoisesti lääkärinä?

Lääketiede on toimintana pluralistista, joten sen filosofiankin pitää olla pluralistista.

Voidaanko eri filosofiat
tuoda yhteen toiminnan
kautta?

Toiminta edeltää tietoa

- Yksilö -Leikki
- Laji
- Tiede?

Ontologia - olevainen/olento

- Epistemologia - tieto

- Toiminta - taito?

Koskettaja on myös kosketettu

Maailma ilmenee toiminnan avaamista
perspekteistä käsin.

Havainnonteossa maailma syntyy havaitsija
sisään.

Toiminnasta seuraa muutos havainnossa,
mikä sulkee kehän.

Intuitiivinen tieto

Oppiessaan taidon ihminen oppii intuitiivisesti jotain maailman toiminnasta.

”suurin osa” kommunikaatiosta on non-verbaalista -fiilis

Humanistinen kohtaaminen

Hermeneuttiset horisontit yhdistyvä yhteisen kokemuspohjan ja kielen kautta.

Kollega ymmärtää kollegaa ja sairas toista sairasta syvemmin kuin muut.

Kieli ja merkitys opitaan toistuvassa vuorovaikutuksessa.

Selittäminen-ymmärtäminen-fiilis

Luonnontieteellinen metodi

Säännöstelty vuorovaikutus maailman kanssa.

Kokeilla tuetaan ja hylätään
teorioita/aksioomia

Kokeellinen toiminta vaatii taitoa ja intuitiota.

Reduktionismissakaan työkalut eivät
redusoidu.

Tieto ohjaa toimintaa

Tiedon ollessa riittävän oikeaa tieto voi avata yksilön ja maailman välille uusi vuorovaikutus tapoja.

Oikeaa on se tieto joka toimii. Oikea tieto edistää taitojen oppimista.

Toiminnan filosofia

Toiminta filosofian kohteena

Toiminta filosofisena menetelmänä?

Yksilön ja filosofoijan maailmansisäisyys

Toiminnan teoria

Kehittyi Neuvostoliitossa

Vygotsky-Leontjev-Luria

kulttuurihistoriallinen teoria

Sisäistymisen periaate, leikki

Tavoiteorientoitunut, kollektiivinen ja kulttuurivälitteinen toiminta

Toiminnan teoria lääketieteessä

Pellegrino ja Thomasma: praxis lähtökohdaksi

Leiman: merkkivälitteinen toiminnanteoria
etenkin psykoterapiassa

Toiminta metodina

Kaikille metodologioiden, tieteenalojen ja filosofioiden osaksi voidaan mieltää toiminta.

Yksilön toiminnan korostaminen jo vähäisillä teoreettisilla valmiuksilla.

Ilmiöiden lähestyminen toimivasta ja havainnoivasta subjektista käsin.

Perenniaallinen filosofia

• Perenniaallinen tieto

• Perenniaallinen tiede

Lääketiede taitona edeltää luonnontieteen syntyä.

○ Lääketiede on perinne.

○ Lääketiede opitaan mestari-kisälli suhteessa.

○ Lääketiedettä voi tehdä vain klinikassa.

Learning by doing

Vuorovaikutus sairausilmiöiden kanssa

Anamneesi

Kliininen tutkimus

Laboratoriotutkimukset

Kuvantaminen

Toimenpiteet

PAD, ruumiinavaus.

Tiedettä ymmärtää parhaiten tieteen tekijä.

Lääkärit käyttävät työssään metodologisesti toisistaan huomattavasti poikkeavien tutkimusten tuloksia.

Empirisimi vs. teoria

Kliinistä päätöksentekoa
tietotyhjössä? Evidence based medicine®

Mekanistisen (prekliinisen) tiedon käyttö on
klinikassa keskeistä.

Etiikka

Lääkärin etiikka esitetään usein lääkäri- ja teorialähtöisenä.

Etiikka hioutuu ja on hioutunut vuorovaikutuksessa potilaiden ja omaisten kanssa.

Potilaan toiminta ja sairastamisen kokemus.

Kokemus ja tulkinta

Toiminta aiheuttaa havaintoja, joista kertyy kokemusta, josta keskustelemalla kertyy tietoa.

Yhteinen tulkinta syntyy tehokkaammin yhteisen teorian ja toiminnan kautta.

Kokemus ja tieto eivät ole taidon takeita mutta ovat sen edellytyksiä.

Varo nuorta lääkäriä ja vanhaa parturia.

Ottamalla toimivan yksilön ja oman toimintansa keskipisteeksi voisi olla mahdollista yhdistää näennäisen yhteensovittamattomia lähestymistapoja.

Kaikkia metodeja yhdistää se että on vain yksi metodi -tarttua toimeen ja asettua alttiiksi.

KIITOS!